

Mati največjega sina slovenskega naroda je umrla

Mati moli

Kar si, nebo mi dalo, sem sprejela, gojila s svojega srca krvjo in negovala in srečna sem, da narodu na Tvoj ukaz sem dala odsvit lepote, ki se od Tebe v meni je razvela.

Za vse, kar kdaj bilo je bolečin, mi sveti zdaj zavest, da moj otrok je naroda slovenskega — največji sin.

I. Albreht.

S sočutjem smo sprejeli vest, da so se iztekle ure življenja materi največjega sodobnega slovenskega pesnika Otona Župančiča, gospe Ani Župančičevi.

Pred nekaj leti ji je smrt pokosila moža, ki mu je bila vse življenje verna družica. Odtlej je bilo življenje blage pokojnice posvečeno samo družinam njenih sinov. Z ljubeznijo je spremljala razvoj svojih vnukov in vnukinj in uspehi mladega rodu so lepšali večerno zarjo njenega življenja.

Ob mrtvaškem odru slovenske matere, ki nam je dala tako velikega sina, se v globokem sočutju tudi mi sklanjamo pred misterijem smrti. Blaga pokojnica si je postavila spomenik, ki ga zob časa ne bo mogel porušiti. Dokler bo zvenela kje slovenska beseda, bo ž njo živelo župančičevo ime, ob njem pa topla slika njegove matere.

Naj bo pokojni po vseh življenjskih bojih in težavah blag počitek v večnem snu, vsi njeni pa naj bodo uverjeni, da toplo sočuvstvujemo z njimi!

Med pionirji življenjske šole

Od Maribora do Sv. Lovrenca. — Gospodarsko suženjstvo našega naroda

Radeče, v novembru.

Ni še dolgo, odkar sem se mudil v Mariboru ter na poti do Sv. Lovrenca na Pohorju. Imel sem priliko opazovati življenje, ustroj narodne šole v Sv. Lovrencu in druge zanimivosti.

Dolina, ki se vije ob Dravi, je nad vse zanimiva in romantična. Svojevrsna in peštra je priroda te doline s Kozjakom in Pohorjem.

Obiskal sem narodno šolo v trgu Sv. Lovrenca na Pohorju, ki jo vodi tov. Stanko Lavrič, moj nekdanji učitelj v Ljubljani. Zanimalo me je, kako tamonjši narodni učitelji utirajo pota nove življenjske šole, kjer poučujejo v smislu strnjene pouka, ki ga predvideva § 44 Zakona o narodnih šolah. Pouk na tej šoli upošteva vsa glavna pedagoška načela. Ki jih zahteva struktura duševnosti mladostnika, proučena z izsledki moderne pedagoške vede. Vsestransko oblikovanje otroške duše temelji na privzgojenosti, samonikli aktivnosti učencev, kjer se otrok izživlja na tleh domačije ter tako spozna naravno in človeško življenje v njega prirodni povezanosti. V ta namen jim nudi izseke (komplekse ali sojeme) iz življenja domačije, ki nudijo v svoji celotnosti njeno živo sliko. Ti izseki s svojo bogato in stvarno, kakor tudi celotno naravnost in vzgojno vsebino, se nahajajo v središču vzgojnega dela. Šola bo v resnici dosegla svoj smoter, če bo usposobila s tem poukom mladino, da bo s pomočjo take vzgoje tudi v življenju nadaljevala delo za svojo izobrazbo.

Vsekakor je šola na odlični višini po zaslugi tamonjšega učiteljstva ter služi za zgled poleg narodne šole na Studencih pri Mariboru, kateri mentor je priznani učitelj Ernest Vranc, vsemu ostalemu šolstvu. Ti dve šoli kažejo veliko učiteljsko izobrazbo. Učiteljstvo posveča svoj prosti čas moderni pedagoški znanosti v korist svoje strokovne naobrazbe in učeče se mladine.

Sv. Lovrenc na Pohorju je cvetoč trg z ličnimi hišami in gostilnami ter je priljubljeno letovišče Mariborčanov ter pride v poštev morda kot zdravilišče za bolne na živcih, ker ima kraj precejšnjo nadmorsko višino (483 m nad morjem). V zimskem času je nebroj pripravnih smučarskih terenov za začetnike, kakor za izvežbane smučarje.

Matineja

ob enotnih cenah Din 4-50 na vseh prostorih

Danes ob 14. uri, v nedeljo ob 10.30 in zadnjikrat v ponedeljek ob 14.15

Ljubezen v snegu

Zimskosportna veseliga

bele opojnosti!

Kino Sloga

Ljubljanski Dvor Telefon 2730

Privlačni filmi v Slogi in Unionu

Ljubitelji filma in kinematografa lahko zopet občudujejo Paulo Wessely v prekrasnem filmu »Tako je končala ljubezen...«. Po »Maskaradi«, kjer je naša publika prvič spoznala znamenito igralko Pavlo Wessely, je postala ta umetnica tudi pri nas znamenita, priljubljena. Film »Tako je končala ljubezen« je drugi film slavitelke igralkice, film izredne lepote, ki po mnenju objektivne kritike nadkriljuje prvega. Partner Paule Wessely je naš dober znanec Willy Forst, režiser znamenitega filma pa Karl Hartl. Film »Tako je končala ljubezen« je na sporedu v kinu Union še danes in jutri.

Za mladino, pa tudi za odrasle se bo v kinu Union predvajala kot matineja prisrčna mladinska pravljica Janko in Metka. Ta pravljica, na katero opozarjamo zlasti starše, ki hočejo svoji deci nuditi veselje, se bo predvajala danes ob 14. uri, jutri ob 10.30 dop. in v ponedeljek ob 14.15. Cene za ta mladinski matinejski film so znižane in znašajo le 450 Din na poljubnih mestih.

Kino Sloga se je opredelil topot spet na zabavo in veselo razvedrilo. Predvajal bo danes premiero razkošne Ufine opere »Osreči mek«. Ta film, v katerem srečamo celo vrsto znamenitih filmskih igralcev, zvezdnikov in komikov, kakor n. pr. Elso

Elster, Harald Paulsen, Adelo Sandrock, R. Romanovskega in R. A. Robertsa, je izredno zabavne vsebine, poln silnega tempa, sladkih arij in melodij. Prekrasne so tudi baletne točke, v katerih sodeluje nad 200 najlepših baletk.

Kot matinejo predvaja kino Sloga krasen zimskosporten film, veseloigro iz kraljestva bele opojnosti »Ljubezen v snegu«. Posnetki lepe zimske narave, duhoviti humor, melodiozni šlagerji in izvrstni igralci tega filma učinkujejo na slehernega gledalca tako silno, da mu bo ta spored ostal neizbrisno v spominu. Tudi v kinu Slogi so enotne matinejske cene Din 450 na poljubnem mestu in predstave danes ob 14. uri, jutri ob 10.30 dop. ter v ponedeljek ob 14.15 uri.

Končno preurejena kolodvorska pošta

Ljubljana, 8. novembra.

Še po vaseh skoraj ni pošte, ki bi bila tako borna, kakor je bila kolodvorska pošta v Ljubljani. Po vojni so jo preselili iz glavnega kolodvorskega poslopja v baraki ali boljše skednju podobno svetilničarijo, kjer je bilo v temni sobi za stranke prostora le devet kvadratnih metrov. Ali tedaj so bili ob Masarykovi cesti še travniki in tudi Miklošičeva cesta še ni segala do nje. Bežigrada kot predmestja pa sploh še ni bilo. Za kolodvorom ob Tyrševi cesti in okrog kolodvora je zrastle pravo novo mesto, ki je dobilo že tudi svojo župnijo, za pošto sta pa kolodvor in vsa velika in živahna njegova okolica imela le to smrdljivo luknjo.

Osem dolgih let se je upravnik Ljubljane 2, kakor se kolodvorska pošta prav za prav imenuje, g. Fran Cof zavzemal za boljše pogoje in prošil ter drezal na vseh straneh, vendar bi pa še vedno ne bilo nič, če bi ne bil železniški direktor g. Cugmus dal potrebnih prostorov in če bi se ne bil pomočnik ministra g. Dobrosav Rataj sam osebno prepiral, da je taka luknja za kolodvorsko pošto stolnega mesta Ljubljane pravi škandal. Sam je ob svojem obisku meseca marca uvidel in takoj

KINO UNION

TELEFON STEV. 22-21

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Film, ki je ganil vso publiko

Tako je končala ljubezen...

Prelestna melodija iz veličastne dobe delitve Evrope, ko vkljub napoleonskim zamislam ljudje niso bili nič manj človeški kot mi.

Paula Wessely, princesa Marija Luiza; Gustav Gründgens, knez Metternich; Willy Forst, vojvoda Modenski; Erna Morena, cesarica Jozefina

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

Mokra preizkušnja za avtomobiliste, ki so morali prebiti širok potok na veliki sportni prireditvi avtomobilistov v Brandenburg, katere se je udeležilo 700 vozačev

tudi odobril za preureditev potrebni prav malenkostni kredit.

Samo 40.000 Din je bilo treba, da bomo od ponedeljka dalje imeli prav lepo in prostorno kolodvorsko pošto ob na novo in prav čedno zgrajenem kolodvorskem izhodu, v sicer starem in skromnem poslopju, kjer je bila pošta tudi dosedaj. Novi poslovni prostor je velik in ves v oknih, da je v njem tudi svetlo, kakor na nobeni drugi ljubljanski pošti, zlasti je pa prostor za stranke nad trikrat večji od prejšnjega. Namesto grde lesene pregrade loči stranke od uradništva redka, a močna belo pobarvana železna mreža, ki prav nič ne ovira pogleda niti glasu. Zazidana vrata in okna na zadnji strani so prav smoteno in tudi dekorativno porabljeni za vzdane zaprte omare, da ves prostor ni zastavljen in je res higieničen, zračen in svetel, da tako modernega in čednega poštnega lokala nimamo v vsej Ljubljani. A tudi sedanjí preurejeni prostori bodo zadostovali le toliko časa, dokler ne dobimo že skrajno potrebne nove stavbe, ko se sem preselijo še oni oddelki, ki so sedaj še na glavni pošti, kar prav znatno ovira nagel poštni promet glavnega mesta banovine.

Lož

Sestanek gostilničarjev in trgovcev. V ponedeljek 4. t. m. je sklicala gostilničarska zadruga za loški okraj na Žiškopolico v gostilno Franceta Modica sestanek gostilničarjev in trgovcev z namenom, da se razgovore o raznih perečih davčnih zadevah. Dveurno poljudno predavanje o davkih je imel naš narodni poslanec g. Stanko Lenarčič, ki je tudi načelnik združenja trgovcev. Udeležba je bila zadovoljiva ter so bili navzočni s pojasnili g. poslanca vsestransko zadovoljni. Mnenje vseh je bilo, da so taki sestanki zelo koristni in nujno potrebni. G. poslanca se za izčrpno pojasnilo s tem zahvaljujemo.

Narodno gledališče

Začetek ob 20. uri

9. nov., sobota: Kako zabogatiš. Premiera. Red C.

Opera

9. nov., sobota: Gorenjski slavček. Pred začetkom predstave igra orkester Jenkovo uverturo »Kosovo«. O Jenku govori prof. Adamič. Izvol. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.

Šentjakobsko gledališče

Začetek ob 20.15 uri.

Sobota 9. nov.: Škandal pri Bartlettovih. (Vzorni soprog). Premiera.

Radio

Sobota, 9. novembra.

Ljubljana: 12.00: Reproducira glasba. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Reproducira glasba. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Radijski orkester. — 18.40: Zunanepolitična vprašanja (poročila dr. Al. Kuhar). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Harmonikarji igrajo in pojo (pod vodstvom profesorja Rančigaja). — 20.45: Resni spevi in koroške narodne. — 21.30: Bolgarske narodne pesmi (g. Ivanov iz Sofije). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Slika kaže ogrinjalo iz novejih peres, katerega je južno-ameriška vlada darovala za poročno darilo lady Alice Scott, ki se je v sredo omožila z vojvodo Gloucesterskim, najmlajšim sinom angleškega kralja

Vesti iz Italije

Politični tajnik v Gorici je sprejel fašistične hierarhe

V sredo zvečer je pokrajinski tajnik sklical k sebi direktorij in fašistične inspektorje in z njimi razmotrival položaj v deželi. Glavni predmet razgovorov je bilo skrivanje živil in sklenjeno je bilo, da se bo lo nadzorovale ne samo cene živil in potrebnih živil, ki so obsežene v maksimalnem ceniku, ampak tudi druge potrebnosti, ki spadajo v potrošnjo širokih ljudskih slojev, tako tudi stanovanjska oprava in razna oprema. Na sestanku se je ugotovilo, da se je prebivalstvo na Goriškem odzvalo svojim dolžnostim in da je pripravljeno prestatiti tudi najtršo preizkušnjo z ozirom na ženevske sankcije. Na drugi strani se ne izproso bojkotira uvoz blaga iz sankcionističnih držav. Pohvaljena je bila akcija fašističnih žen, ki si je nadela nalogo, da se gospodinjstvo in družinsko življenje vrne v meje preprostosti, treznosti in varčnosti. V naslednjih tednih bo po deželi polno zborovanj. Ob koncu je imel se direktorij sam svojo sejo brez inspektorjev in je na njej razmotrival politični položaj v raznih delih pokrajine in sklenil povsod ojačiti fašistično akcijo.

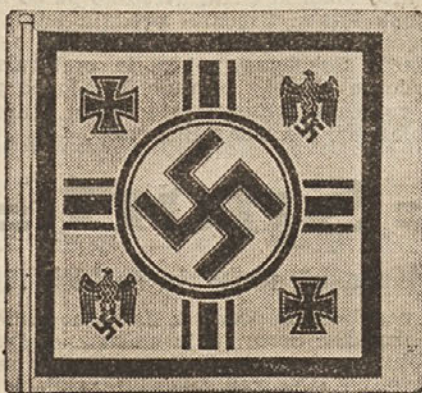
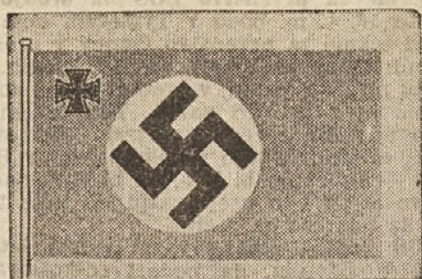
Očetje franciskani na Sv. Gori. Na dan obletnice zmage je oče don Endrizzi, predstojnik samostana na Sv. Gori, naslovil na goriškega prefekta pismo, v katerem se fašističkim vladil zahvaljuje za obnovitev svetišča. Postavljen na svete meje domovine, masuje ta dan za vse tiste, ki so dali svoje življenje za to, da bo domovina lepa, močna in velika. Obenem zagotavlja prefekta, da bo samostan tudi nadalje v vneemu in brez pridržka izpolnjeval direktive, ki jih bo fašistična vlada v sedanjí dobi smatrala za potrebno, da jih izda za to, da se pomaga našim vrlim bratom-bojevnikom, da se čim prej uresniči popolna zmaga najpravičnejše in svete stvari Italije in ta zmaga ne more izostati.

Kazenske razprave na goriškem tribunalu. V prvi polovici meseca novembra so razpisane naslednje kazenske razprave: za dan 8. t. m. proti Antonu Piščancu radi Prestopka po čl. 449. kaz. zak.; proti Josipu Goljevščku radi grdega ravnanja; proti Katarini Obid, Franciški Lapanja, Ivani Morevčič, Franciški Krelič, Josipu Srncu, Avgustu Verčonu, Julijani Sostičič, Stanislavu Pajšiču, Luciji Lupežič in Andreju Peternejlu radi tihotapstva. 12. novembra bo razprava proti Angelu Furlaniju radi prestopka po čl. 31. k. z.; Leopoldu Simonettiju in Tereziji Pavšič radi kršitve zakona o napravljanju alkoholnih pijač; Josipu Sinkovcu radi obrekovanja; proti Josipu Pirihu, Alojziju Brezavščku, Katarini Janežič, Justinu Jelc in Ivanu Vrončini radi tihotapstva. Dne 15. novembra bodo kazenske razprave proti Francetu Sorti radi poži; proti Ivanu Prezljju in Mariji Kumar radi tihotapstva, Josipu Volku radi ponarejanja opojnih pijač, Justinu Felc radi neupravičene posesti orožja, Stefanu Raspetu, Antonu Vogriču, Francetu Benčini, Josipu Skertu, Francetu Erzenu, Lovrencu Božiču, Ivanu Božiču, Mariji Maklar, Luciji Orehek, Petru Pagonu in Mariji Gruden radi tihotapstva.

Požar v Smatih pri Kobaridu. Gorelo je v Smatih pri Mariji vdovi Bajt hiš. št. 41, in sicer je nastal požar na seniku. Razen poslopja je zgorelo tudi kakih 30 kvintalov sena in nekaj vozov in poljskega orodja pod klanico. Škoda znaša približno 5.000 lir. Kako je požar nastal, se ne ve. Zdi se pa, da so zažgali po nepreviđenosti otroci, ki so si pod klanico kurili s suhim listjem. Lastnica ni zavarovana.

Plemenski biki in merjasci. Razpisana je nabava žlahtnih bikov temne planinske pingavske pasme in žlahtne nemške pasme merjascev po znižani ceni. Popust znaša 15—30%, ker je ministrstvo za poljedelstvo in gozdove dalo v ta namen potrebna sredstva na razpolago. Naročajo se plemenski biki in merjasci potom katedre do konca tega leta.

Trije kvintali teže na enem prstu. Jordan Vidmar z Vrdele, ki je zaposlen v tržaški ladjedelnici sv. Marka, je vzdigaval železno blagajno, težko tri kvintale. Težka, kakor je bila, mu je padla na tla. Ker je ni mogel pravočasno izpustiti, mu je blagajna zmečkala ali bolje rečeno odsekala s svojim robom prstanec leve roke.

Nove nemške zastave

V četrtek so v Nemčiji prvič razobesili novo nemško vojno zastavo. Naša slika nam kaže zgoraj levo novo državno vojno zastavo in zraven trgovsko zastavo z železnim križem. Spodaj levo je standarda nemških vojnih ladij in desno standarda vojnega ministra

Sovietski imperij je usmerjen proti Vzhodu

Profesor havardske univerze Bruce Nopper piše v ameriškem zborniku »Foreign Affairs« o razvoju sovjetskega imperija proti Vzhodu.

V deviške kraje ...

Se do nedavnega je svet mislil, pravi pisec, da bo dinamična revolucionarna sila sovjetov udarila proti zapadu in da bodo sovjeti poskušali, da za svojo svetovno revolucijo pridobijo zapadne industrijalizirane države. Zadnjih pet let pa je pokazalo, da se dogaja v sovjetski Rusiji nekaj povsem nasprotnega. Ekspanzija sovjetov ni več usmerjena na zapad, pač pa v notranjost proti vzhodu, v deviške kraje in med azijske narode velike Rusije.

Pomen prve petletke

To ni sprememba v politiki, pač pa samo nujen razvoj. V prvem desetletju vladanja je boljševike preganjal strah, da bo evropska koalicija proti Rusiji organizirala skupni napad in proti tej nevarnosti so se branili z ofenzivo na vseh občutljivih mestih zapadnega imperija. Uspeh prve petletke je pripeljal do spremembe in do izmirjenja, ker je po zaključku prve petletke postala Rusija prvič v zgodovini v toliko industrijalizirana, da je bila lahko v vsem pripravljena za vojaško obrambo in se istočasno osvobodila tradicionalne gospodarske odvisnosti evropskega zapada. Sedaj se je torej Rusija lahko z največjim uspehom posvetila miroljubni zunanji politiki in temeljiti obdelavi svojega notranjega programa. Glavni problem petletke je bila industrijalizacija ruskega vzhoda, pri čemer so se uporabljale ogromne rezerve, ki so bile nagromadene v dosedanjih industrijskih centrih. Na ta način se je industrija dokopala do onih pokrajin, kjer ležijo sirovine v ogromnih količinah, to je v sibirskem prostoru, ki za gospodarski napredek Rusije mnogo obeta. Ta program bo angažiral sile boljševizma za mnogo bodočih desetletij in njegova realizacija bo ustvarila iz Rusije popolno avtarkično gospodarsko celino.

Leninova zamisel

Misel industrijalizacije Vzhoda ni niti nova niti slučajna. Že leta 1918, ko je Rusija z mirovno pogodbo v litovskem Brestu bila začasno oropana ukrajinskega bazena premoga in kovin, je Lenin zamislil prodor na Vzhod. V prvem zelo malo premišljenem načrtu so že mislili na eksploatacijo premoga in kovin na Uralu. Vendar so morali boljševiki prva leta svoje oblasti posvetiti gospodarski izgradnji v evropski Rusiji. V načrtu prve petletke je v glavnih potezah naznačena boljša razdelitev produktivnih sil. Ves načrt se je naslanjal v glavnem na premog in kovine v Ukrajini. Že v drugem letu petletke pa se je pokazalo, da te zaloge ne zadoščajo za nameravano zgradnjo. Zaradi tega je leta 1930. na 16. kongresu stranke bilo sklenjeno, da bodo s pospešenim tempom pričeli z delom na drugem bazenu nafte na Vzhodu, v uralsko-kuznjevskem okraju. S tem so se pričela prva raziskovanja na Vzhodu.

Nadčloveški načrti

Je v resnici nekaj nadčloveškega v načrtih, ki so si jih zamislili moskovski fantasti; reke se odvajajo v pustinje, da dajo zemlji potrebno vlago, puste tundre bodo naseljene in prisiljene, da dajo ljudem prirodnih plodov, ki so jim potrebni. Četudi vemo, da boljševiki v nekaterih stvarih pretiravajo in da na vseh poljih ne bodo uspeli, vendar jim moramo priznati, pravi prof. Nopper, da je sovjetska ekspanzija na Vzhod zelo pomembna in to iz raznih razlogov.

Predvsem so to gospodarski motivi: sovjetska industrija se bo pomaknila v bližino bogatih naravnih skladišč, imela bo na razpolago ne samo drugi, pač pa tudi tretji bazen kamenega olja in polno možnost pospeševanja poljedelstva in izgraditve lahke industrije. Drugo je socialno vprašanje: boljševiki bodo prebivalstvu omogočili notranjo kolonizacijo in jo pomaknili na Vzhod. Tamkaj bodo gradili nove naselbine in nove industrijske centre. Šolani ruski delavci se bodo mešali z manjšinskimi ra-

sami. Ob meji skrajnega Vzhoda se bodo nastanili novi kmetje, bivši vojaki z družinami.

Tretji je strateški motiv: zaradi kolonizacije ob mejah sovjetske Rusije, se bo sovjetska moč dokopala bližje Aziji, tako s pomočjo prometa, kakor tudi v opremljenosti vojske, ker bodo vsi izvori bogatstva v neposredni bližini.

Četrta je politična: ko se bo industrija pomaknila na Vzhod in z njo vse ostale gospodarske in prosvetne ter socialne komponente, se bo vsekakor zboljšala gospodarska in kulturna situacija, ne samo azijskih manjšin v sovjetski zvezi, pač pa tudi njihovih bratov z one strani azijske meje.

V teku 15 let se je s sovjetsko Rusijo dogodila ogromna izprememba. Sovjeti so postali jeziček na tehtnici evropskega političnega ravnotežja, ker vzdržujejo z največjo treznostjo danes v Evropi status quo. Čas pa bo pokazal, ali gre samo za stabilizacijo prilik ali se kaže na obzorju nova revolucionarna smer.

Zanimivosti z vseh strani

Letalec Kingsford Smith je 6. t. m. startal na letališču v Londonu za rekordni polet London—Melbourne. Z letalom se je usmeril proti Marseillu, odkoder namerava poleteti proti Bagdadu.

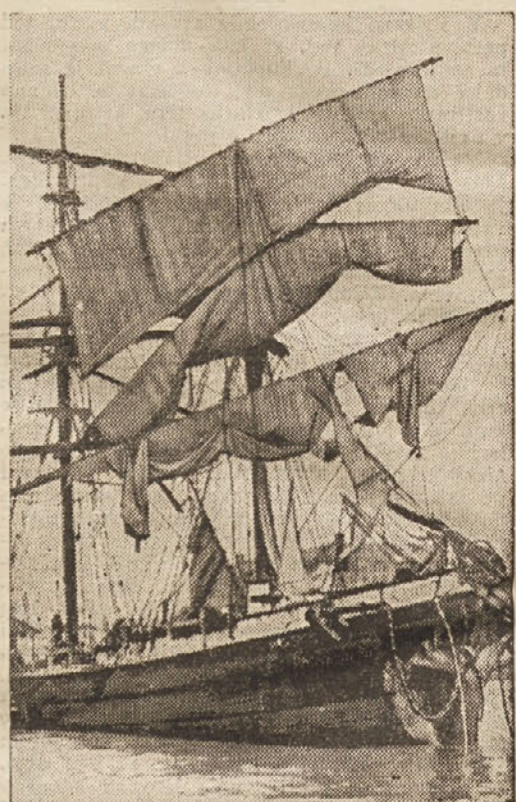
Agencija Stefani poroča iz Dublina: Ladja za dviganje potopljenih ladij in tovorov je začela pripravljati dela za dvig tovora prekooceanskega parnika »Lusitania«, torpediranega v svetovni vojni. Kakor poročajo, se je potapljalca pred nekaj dnevi po dolgem iskanju vendarle posrečilo priti do ogrožja »Lusitanie« v globini 90 m.

Po trditvah nekaterih nemških listov namerava britanska letalska družba »Imperial Airways« uvesti direktno letalsko zvezo London—Addis-Abeba. Letalo, ki bi vzdrževalo ta promet, bi pristajalo tudi v Aleksandriji, Kairu, Port-Saidu in Kartumu. Zdi se, da bi se ta letalska zveza uvedla tedaj, če bi se Italijanom posrečilo presekati železniško zvezo med Addis-Abebo in Džibutijem.

Zrakoplov »Zeppelin«, ki je zaključil za letošnje svoje polete med Nemčijo in Južno Ameriko, v

zimskih mesecih bo vzdrževal promet med Južno Ameriko in Južno Afriko.

Barthoujeva knjižnica. Danes so prodali drugo del dragocene knjižnice pokojnega zunanega ministra Louisa Barthouja. Skupno so dosegli izkupili okrog šest milijonov frankov. Verlainovo delo »Modroste« so prodali za 140 tisoč frankov. V Barthoujevem izvodu je bilo mnogo avtogramov in beležk znanih literatov.

Finska barka »Lingard«, ki je pri Kategattu na morju trenila v švedski parnik »Gerda«. Parnik »Gerda« je šel z vso posadko pod vodo, »Lingard« se je pa precej razmrevljena rešila v pristanišče Gotenburg.

Zanimiva slika iz abesinskega zaledja, ki kaže pastirsko naselje. — Pred »hišo« sedi gospodarica, katere mož je šel na fronto; desno sedi njena mati, levo je njen otrok. Vsi za vojno sposobni Abesinci so odšli na bojišče, v vaseh so ostale samo žene in otroci

29

Te skrbi ga je takoj rešil gospod Cowell, ki ga je ta trenutek napovedal sluga. Gospod Cowell je prišel kakor balzamiran, tako je bil gladek, sladak in obziren. Povpraševal je po zdravju gospodične Kid in izrazil željo in upanje, da bo mlada dama, ki je po njegovem pravo čudo v ženskem svetu, kmalu okrevala. Potem je počasi in z veliko obzirnostjo namignil gospodu Larsenu, da je ta nenadni preokret finančno skupino, ki jo ima on čast zastopati, še na novo vzpodbudil k sodelovanju. Razume se, da ob tako dalekosežnem delu gospoda sedaj niti ne stavlja pogojev. Morala bi biti posvečena v zadnje tajne. Za zdaj pa se zadovoljuje s splošnimi pojasnili in je pripravljena vložiti kapital brez ozira na višino, kolikor bi ga bilo pač potreba, da se delo popolnoma dokonča.

Tovarnar Larsen je poslušal Cowellovo govorjenje kakor žalosten otrok prijetno pravljico. Omenil je, da se je inženjer Podumjin podal na potovanje, ker hoče v tišini popolnoma raziskati še neke izsledke, ki mu niso docela jasni.

Gospod Larsen je previdno molčal o demonu, ki ga tudi gospod Cowell doslej še ni omenil niti z besedico. Po dvehurnem razgovoru sta bila oba gospoda

tako utrujena, da je tovarnar prosil, naj bi Cowell zaradi pogajanja počakal nekaj dni, da more med tem Larsen še govoriti in se posvetovati z izumiteljem samim. Gospod Cowell je na to pristal z edinim predlogom, da naj namreč tovarnar za ta čas odkloni tudi razgovore z gospo Reedelandovo in z nemškim vojaškim atašejem. Prepričan naj bo, da nobena soudeležba ne more podjetju tako koristiti, kakor angleška, Anglosaška rasa je pač po svoji naturi usmerjena k ustvarjanju, med tem ko je germanska sposobna samo podjarmljenja. Gospod Larsen je na pogoj pristal s pripombo, da bi itak bilo vsako razgovorjanje z omenjenima dvema preuranjeno, ker še niti sam ne more dati obveznih izjav.

Po Cowellovem odhodu je tovarnar obiskal hčerko, ki je bila ta dan po dolgem času zopet nekoliko bolj sveža. Ko ga je zagledala, ga je takoj spoznala in je skušala celo sesti na posteljo. Pravila je, da je imela pravkar čudne sanje. Prišla je k njej Inge, ki pa ni bila Inge. Sploh je bilo tako čudno, da ne more tega niti povedati. Brbrala ji je hlastno o vsem mogočem in končno vzkliknila, da ne bo pokoja, dokler se v bolečini ne prerodi človek.

— To so živci, dete, — jo je miril gospod Larsen — in najboljše bo zate, če sploh ne razmišljaš o tem. Zdaj je minilo in čas bo ozdravil rane, ki jih je zaskekal trenutek.

— Nič se ne boj zame, papa, se je trudno nasmehnila Kid, — saj nisem res tako bolna, kakor si vsi skupaj domišljate. To je le mimogrede slabost, ki bo kmalu minila. Potem začneva z Jensom znova. — Saj res, zakaj pa Jensa ni nič blizu?

Gospod Larsen je bil v zadregi.

— Prehladil se je tisto noč, pa mora ostati nekaj dni v sobi, je lagal tovarnar, ki je bil vaje s hčerko vselej govoriti tako odkrito, da ga je zdaj brž poznala.

— Zakaj mi nekaj prikrivaš, papa?

— Ničesar ti ne prikrivam, dete.

— Potem naj pride Jens sem, ali pa stopim jaz k njemu.

Larsen je prebledel:

— Samo danes še ne, Kid, saj veš, da ti je prepovedano vsako razburjenje. Daj, ubogaj in ostanj mirna. Jutri ali pojutrišnjem prideva z Jensom.

— Čemu tako lažeš, gospod Larsen, se je izza mize oglašil znani zvok. Preden se je Larsen utegnil ozreti, je Kid z izbuljenimi očmi in z razprostrtimi rokami kriknila in omahnila nazaj na posteljo. Pri mizi je stal Demon, ki je s smehom izginil, ko je Larsen v navalu obupne jeze planil proti njemu.

14. poglavje.

V trenutkih, ko je bila Kid sama, je doživljala v sebi valovite spremembe, ki so jo vznemirjale. Obšlo jo je včasih, kakor da je vse, kar se je pravkar zgodilo, že zdavnaj nekoč preživela, in je bolešno nestrpno razmišljala, kdaj in v kakšni obliki naj bi se bilo to zgodilo. Sredi premišljevanja pa se je nenadoma zavedla, kakor da ni več res ona sama. Bilo ji je, kakor da je njeni osebnosti vzeta pristna podstat in da živi na neki čisto nepoznani osnovi. Občutja, ki jih doslej ni nikdar poznala, so jo sedaj tuintam obvladovala s tako silovitostjo, da jim je morala marsikdaj popolnoma podležiti.